

2009 m. kovo 26 d., ketvirtadienis

Subrangos įmonių socialinė atsakomybė gamybos proceso metu

P6_TA(2009)0190

2009 m. kovo 26 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl subrangos įmonių socialinės atsakomybės gamybos proceso metu (2008/2249(INI))

(2010/C 117 E/29)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos Pagrindinių teisių chartijos 31 straipsnio 1 dalį,
- atsižvelgdamas į EB sutarties 39, 49, 50 ir 137 straipsnius,
- atsižvelgdamas į 1994 m. rugsėjo 22 d. Tarybos direktyvą 94/45/EB dėl Europos darbų tarybos steigimo arba Bendrijos mastu veikiančių įmonių ir Bendrijos mastu veikiančių įmonių grupių darbuotojų informavimo bei konsultavimosi su jais tvarkos nustatymo ⁽¹⁾,
- atsižvelgdamas į 2002 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2002/14/EB dėl bendros darbuotojų informavimo ir konsultavimosi su jais sistemos sukūrimo Europos bendrijoje ⁽²⁾,
- atsižvelgdamas į pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos, kurioje numatomos sankcijos nelegaliai esančių trečiųjų šalių piliečių darbdaviams (COM(2007)0249),
- atsižvelgdamas į savo 2006 m. spalio 26 d. rezoliuciją dėl Direktyvos 96/71/EB dėl darbuotojų komandiravimo taikymo ⁽³⁾ ir į savo 2007 m. liepos 11 d. rezoliuciją dėl darbuotojų komandiravimo paslaugų teikimo sistemoje ⁽⁴⁾,
- atsižvelgdamas į EBPO gaires tarptautinėms įmonėms,
- atsižvelgdamas į Tarptautinės darbo organizacijos (TDO) trišalę principų deklaraciją, susijusią su daugia-nacionalinėmis įmonėmis ir socialine politika,
- atsižvelgdamas į savo 2005 m. lapkričio 15 d. rezoliuciją dėl socialinio globalizacijos aspekto ⁽⁵⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2007 m. kovo 13 d. rezoliuciją dėl įmonių socialinės atsakomybės: naujosios partnerystės ⁽⁶⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2007 m. gegužės 23 d. rezoliuciją dėl deramo darbo visiems skatinimo ⁽⁷⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2008 m. spalio 9 d. rezoliuciją dėl kovos su nedeklaruojamu darbu stiprinimo ⁽⁸⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2007 m. liepos 11 d. rezoliuciją dėl darbo teisės modernizavimo siekiant spręsti XXI amžiaus problemas ⁽⁹⁾,

⁽¹⁾ OL L 254, 1994 9 30, p. 64.

⁽²⁾ OL L 80, 2002 3 23, p. 29.

⁽³⁾ OL C 313 E, 2006 12 20, p. 452.

⁽⁴⁾ OL C 175 E, 2008 7 10, p. 411.

⁽⁵⁾ OL C 280 E, 2006 11 18, p. 65.

⁽⁶⁾ OL C 301E, 2007 12 13, p. 45.

⁽⁷⁾ OL C 102 E, 2008 4 24, p. 321.

⁽⁸⁾ Priimti tekstai, P6_TA(2008)0466.

⁽⁹⁾ OL C 175 E, 2008 7 10, p. 401.

2009 m. kovo 26 d., ketvirtadienis

- atsižvelgdamas į 2004 m. spalio 12 d. Europos Bendrijų Teisingumo Teismo sprendimą byloje C-60/03 *Wolff & Müller* ⁽¹⁾,
  - atsižvelgdamas į tyrimo „Atsakomybė sudarant subrangos sutartis Europos statybų sektoriuje“, kurį atliko Europos gyvenimo ir darbo sąlygų gerinimo fondas, rezultatus,
  - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 45 straipsnį,
  - atsižvelgdamas į Užimtumo ir socialinių reikalų komiteto pranešimą (A6-0065/2009),
- A. kadangi subranga gali būti laikoma neatskiriama ekonominės veiklos dalimi,
- B. kadangi per paskutiniuosius 25 praėjusio šimtmečio metus dėl labai padidėjusios ekonominės veiklos ženkliai padidėjo užimtumo lygis daugelyje Europos Sąjungos šalių ir kadangi šis augimas buvo naudingas didelėms ir mažoms įmonėms, taip pat išplito verslininkystė,
- C. kadangi dėl globalizacijos ir jos pagrindu padidėjusios konkurencijos įmonės turi keisti savo veiklos organizavimo būdus, įskaitant tam tikrų nepagrindinių darbų perleidimą subrangovams, tinklų sukūrimą ir dažnesnį naudojimąsi subrangovų paslaugomis,
- D. kadangi motininės įmonės ir jų dukterinės įmonės bei rangovai ir subrangovai susiję daugeliu įvairiausių saitų, sunku aiškiai suprasti įvairias struktūras, veiksmus ir strategijas, taip pat kuris iš gamybos grandinės dalyvių yra atsakingas,
- E. kadangi dėl šių pokyčių kyla rimtų padarinių darbo santykių srityje, kartais sunku nustatyti, kurios teisės srities aktus reikėtų taikyti, siekiant apibrėžti gamybos grandinės dalyvių santykius ir kadangi dėl to atlygio nustatymo ir darbo paskirstymo jau nebereglamentuoja atitinkamą pramonės sritį reglamentuojantys teisės aktai,
- F. kadangi gamybos procesas kai kuriose pramonės šakose šiandien įgavo suskaidyto gamybos proceso, kuris pailgėjo ir išsiplėtė, pavidalą, – proceso, sudarančio logistikos grandinę (horizontaliąją ir vertikaliją) ir ekonominio bei gamybinio pobūdžio vertės grandinę, kai tam tikros srities darbus ar užduotis dažnai perduodama atlikti mažoms įmonėms arba savarankiškai dirbantiems asmenims, ir kadangi bendrovės finansinėje atskaitomybėje tai atsispindi tiesiogines darbo sąnaudas pakeičiant išlaidomis subrangai, paslaugoms ar tiekėjams, kurios grindžiamos sąskaitomis ir komercinėmis paslaugų sutartimis,
- G. kadangi subrangovai dažnai verčiami tarpusavyje konkuruoti ir kadangi dėl to ir konkursą skelbiančio užsakovo, ir subrangovo darbuotojai patiria įtampą, susijusią su jų darbo sąlygomis,
- H. kadangi Parlamentas jau anksčiau atkreipė dėmesį į problemas, susijusias su neteisėtai savarankiškai dirbančiais asmenimis, ir kadangi ši problema aktuali ir subrangovams,
- I. kadangi subranga ir darbų perleidimas teisiškai nepriklausomoms įmonėms neužtikrina nepriklausomybės ir vertės grandinės žemesniajame lygmenyje esančios bendrovės, išskyrus specialiuju sričių subrangovus, vykdančius moderniuju technologijų srities ar kitą sudėtingą veiklą, dažnai negali veikti vienos sąlygomis su pagrindiniais rangovais,
- J. kadangi, nors subranga turi daug teigiamų aspektų ir dėl jos padidėjo gamybos pajėgumas, ji taip pat lėmė kai kuriuos darbuotojų ekonominės ir socialinės pusiausvyros sutrikimus ir gali tapti darbo sąlygų pablogėjimo priežastimi, o tai kelia nerimą,

⁽¹⁾ Byla C-60/03 *Wolff & Müller*, 2004, Rink. I-9553.

2009 m. kovo 26 d., ketvirtadienis

- K. kadangi tai, kad tarpininkai, įdarbinimo agentūros arba laikinos darbo agentūros (pvz., tokios įmonės, kurios kartais vadinamos „pašto dėžutės“ įmonėmis) gali organizuoti subrangovų paslaugas, ir kadangi daugeliu atvejų sudaroma tik viena sutartis arba darbuotojai samdomi tik tam tikru konkrečiu tikslu; kadangi šie veiklos būdai atkreipia dėmesį į faktą, kad statybų pramonė ir kiti sektoriai sparčiai keičiasi ir juose darbo santykiai dažnai yra nesaugūs,
- L. kadangi tarpvalstybiniu lygmeniu problemos, susijusios su nesaugia darbuotojų padėtimi, dar labiau padidėja, jei darbuotojai, pvz., siunčiami dirbti į dar kitą valstybę narę,
- M. kadangi buvo iš naujo apibrėžti darbo santykiai statybų sektoriuje ir tuo pat metu sumažinta pagrindinio rangovo tiesioginė socialinė atsakomybė, kadangi darbus dažnai atlieka subrangovai arba įdarbinimo agentūros ir pigi bei dažnai ne kvalifikuota darbo jėga tapo neatskiriama žemesnio lygio subrangos dalimi,
- N. kadangi kai kurie sektoriai, ypač statybų sektorius, dėl dažnai sudėtingų subrangos grandinių tapo lengvai pažeidžiami piktnaudžiavimų atžvilgiu,
- O. kadangi pagrindinis vienodo atlyginimo už lygiavertį darbą toje pačioje vietoje principas turi būti taikomas visiems darbuotojams, neatsižvelgiant į jų padėtį ir jų sutarčių pobūdį, ir kadangi šis principas turi būti įgyvendinamas,
1. ragina valdžios institucijas ir suinteresuotas šalis padaryti visa, kas įmanoma, kad darbuotojai būtų geriau informuojami apie jų teises, apibrėžtas įvairiuose dokumentuose (pvz., darbo teisėje, kolektyvinėse sutartyse, elgesio taisyklėse), pagal kurias reglamentuojami darbo santykiai ir darbo sąlygos įmonėse, kuriose jie dirba, taip pat sutarčių sąlygos subrangos grandinėse;
  2. ragina Komisiją skleisti informaciją apie pažangiąją patirtį, priimtas gaires ir standartus bei socialinės atsakomybės praktiką įmonėse, nesvarbu, ar tos įmonės yra rangovai, ar subrangovai;
  3. dar kartą ragina Komisiją pateikti pasiūlymą dėl deramo darbo darbotvarkės taikymo subrangos pagrindu dirbančių įmonių darbuotojams ir ypač dėl pagrindinių darbo standartų laikymosi, socialinių teisių, darbuotojų mokymo ir vienodų sąlygų;
  4. pabrėžia, kad siekiant pagerinti gamybos ir darbo vietų kokybę svarbu, jog gamybos proceso subrangos įmonės naudotų naujas technologijas;
  5. ragina nacionalines valdžios institucijas priimti ar toliau rengti teises nuostatas, kuriomis vadovaujantis įmonės, jei nustatyta, kad jos pažeidė darbo teisės aktus, kolektyvines sutartis ar elgesio taisykles, netektų teisės dalyvauti viešuosiuose pirkimuose;
  6. palankiai vertina tai, kad priimta tarptautinė teisinė sistema, grindžiama atskirų tarptautinių įmonių ir pasaulinių profesinių sąjungų federacijų susitarimu, kuri sukurta tam, kad įvairiose šalyse apsaugotų tarptautinių įmonių, jų subrangovų ir filialų darbo standartus ir apibrėžtų samdomo darbuotojo statusą bei užtikrintų socialinę apsaugą, neatsižvelgiant į konkrečias įdarbinimo sąlygas;
  7. atkreipia dėmesį į teismo sprendimą byloje *Wolff & Müller*, kurioje Teisingumo Teismas nustatė, kad Vokietijos nacionalinė atsakomybės sistemos nuostatomis neprieštarauja Bendrijos teisei ir kad jomis siekiama užtikrinti į užsienį pasiųstų dirbti darbuotojų apsaugą;
  8. atkreipia dėmesį į viešųjų konsultacijų dėl Komisijos žaliosios knygos „Darbo teisės modernizavimas įgyvendinant 21-ojo amžiaus uždavinius“ (COM(2006)0708) rezultatus; atsižvelgdamas į tai, pritaria Komisijos ketinimui imtis reikiamų priemonių siekiant išaiškinti subrangos procese dalyvaujančių šalių teises ir pareigas, kad darbuotojai galėtų veiksmingai naudotis savo teisėmis;

2009 m. kovo 26 d., ketvirtadienis

9. palankiai vertina tai, kad aštuonios valstybės narės (Austrija, Belgija, Suomija, Prancūzija, Vokietija, Italija, Nyderlandai ir Ispanija) sureagavo į problemas, susijusias su subrangovų kaip darbdavių išipareigojimais, sukurdamos nacionalinės atsakomybės sistemas; ragina kitas valstybes nares apsvarstyti galimybę pradėti taikyti panašias sistemas; tačiau pabrėžia tai, kad dėl skirtingų valstybių narių sistemų tarpvalstybinės subrangos atveju yra itin sudėtinga laikytis taisyklių;
10. pabrėžia, kad Europos gyvenimo ir darbo sąlygų gerinimo fondo tyrime siaura atsakomybės taikymo sritis, pvz., apribota tik vienu grandinės elementu, minima kaip viena iš neveiksmingo taisyklių įgyvendinimo priežasčių;
11. pabrėžia ypatingus sunkumus, su kuriais susiduria mažos įmonės; ragina politikos formuotojus parengti atitinkamas priemones, kad mažos įmonės būtų geriau informuojamos;
12. primena visoms suinteresuotoms šalims, kad savo 2006 m. spalio 26 d. rezoliucijoje dėl darbuotojų komandiravimo Parlamentas ragino Komisiją nustatyti solidarią generalinių arba pagrindinių įmonių atsakomybę, kad būtų galima išvengti piktnaudžiavimo, susijusio su subranga ir darbų perleidimu kitose valstybėse dirbantiems darbuotojams, ir visoms įmonėms sukurti skaidrią ir konkurencingą vidaus rinką;
13. pakartoja savo pranešimą, pagal kurį ragino Komisiją parengti aiškią Bendrijos teisės priemonę, reglamentuojančią solidarią įmonių atsakomybę Bendrijos lygmeniu, tuo pat metu atsižvelgiant į įvairias valstybių narių teisės sistemas ir subsidiarumo bei proporcingumo principus;
14. ragina Komisiją pradėti vykdyti Bendrijos priemones, pagal kurią nustatoma atsakomybė grandinėje, pridėtinės vertės ir ekonominio pagrįstumo poveikio vertinimą siekiant didinti subrangos procesų skaidrumą ir užtikrinti geresnę Bendrijos ir nacionalinių teisės aktų taikymą; pabrėžia, kad toks tyrimas turėtų apimti visus sektorius;
15. yra įsitikinęs, kad Bendrijos priemonės, pagal kurią nustatoma atsakomybė grandinėje, būtų naudinga ne tik darbuotojams, bet ir valstybių narių valdžios institucijoms, darbdaviams ir ypač MVĮ kovojant su šešėline ekonomika, kadangi nustačius aiškias ir skaidrias Bendrijos taisykles, įtartini ūkio subjektai pasitrauktų iš rinkos, todėl pagerėtų vidaus rinkos veikla;
16. pažymi, kad visos priemonės, skirtos informuoti darbuotojus apie jų teises ir remti juos naudojantis šiomis teisėmis, itin padeda didinti įmonių socialinę atsakomybę; ragina valstybes nares iš esmės užtikrinti, kad darbuotojai būtų informuojami apie savo teises, taip pat mano, kad socialiniams partneriams šiuo klausimu tenka ypač didelė atsakomybė;
17. ragina Komisiją suintensyvinti pastangas skatinant platesnio masto ir geresnę administravimo institucijų, inspekcijų, vykdomųjų vyriausybinių agentūrų, socialinio draudimo ir mokesčių institucijų bendradarbiavimą ir veiksmų koordinavimą; be to, ragina valstybes nares įvesti griežtesnes patikrinimo procedūras ir skatinti glaudesnius nacionalinių darbo inspekcijų tarpusavio santykius, taip siekiant jų geresnio bendradarbiavimo ir veiksmų koordinavimo; ragina Komisiją parengti darbo inspekcijų kokybės standartus ir atlikti galimų priemonių, kuriomis būtų siekiama sukurti Bendrijos darbo inspekcijų tinklą, ekonominio pagrįstumo tyrimą;
18. pabrėžia, kad reikia taikyti paskatas įmonėms, kad jos pakankamai ir sąžiningai stengtųsi siekti panaikinti darbo teisės pažeidimus, kurių padaro subrangovai, pvz., siektų taikyti sertifikavimo sistemas ir elgesio kodeksus, praneštų valdžios institucijoms ir nutrauktų subrangos sutartį su tuo subrangovu, kuris verčiasi nelegalia veikla, nenorėdamas, kad pagal solidarios atsakomybės principą tektų kartu atsakyti už tą pažeidimą;
19. ragina pramonės sektoriaus socialinius partnerius imtis iniciatyvos skatinti kooperacinę subrangą tam tikroms vienkartinėms užduotims atlikti ir siekiant apriboti subrangos paplitimą ir palankiai vertina tai, kad papildant būtinas nuostatas plėtojamos bendrosios sutartys, kuriose apibrėžiama socialinė atsakomybė ir atsakomybė grandinėje;

2009 m. kovo 26 d., ketvirtadienis

20. įspėja, kad elgesio taisyklių, darbo teisės aktų, valstybės valdžios institucijų priimtų standartų ir gairių bei galiojančių kolektyvinių sutarčių nuostatos gali prieštarauti viena kitai, iš dalies sutapti arba dubliuotis; todėl pabrėžia, kad įmonės visų pirma privalo griežtai laikytis elgesio taisyklių, standartų ir gairių, kurios parengtos viršvalstybinių organizacijų (EBPO, TDO) arba nacionaliniu ar sektorių lygmenimis;
21. primena visoms suinteresuotoms šalims, ypač darbdaviams, apie jų pareigą informuoti darbuotojus, konsultuotis su jais ir leisti jiems dalyvauti įmonės veikloje, kaip tai nurodyta Bendrijos ir nacionaliniuose teisės aktuose;
22. siūlo nacionalinio lygmens teisės aktuose užtikrinti gamybos proceso subrangos įmonių darbuotojų galimybę derinti šeiminių gyvenimą ir darbą bei veiksmingai įgyvendinti direktyvas dėl motinystės ir vaiko priežiūros atostogų;
23. ragina Komisiją užtikrinti, kad būtų veiksmingai taikoma Direktyva 96/71/EB ir prireikus pradėti pažeidimų nagrinėjimo procedūrą; be to, ragina Komisiją ir valstybes nares imtis priemonių, kuriomis būtų siekiama pagerinti komandiruočių darbuotojų prieigą prie informacijos, stiprinti valstybių narių veiksmų koordinavimą ir administracinį bendradarbiavimą, įskaitant priemones, būtinas siekiant patikslinti valstybių narių ryšių palaikymo tarnybų vaidmenį ir išspręsti įgyvendinimo tarpvalstybiniu lygmeniu problemas, dėl kurių nepavyksta veiksmingai taikyti Direktyvos 96/71/EB dėl darbuotojų komandiravimo;
24. pabrėžia, kad galima būtų imtis veiksmingesnių kovos su galimomis neigiamomis subrangos pasekmėmis socialinėje srityje priemonių, skatinant aktyvesnę darbdavių organizacijų ir profesinių sąjungų socialinį dialogą;
25. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai ir Komisijai bei valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams.

Maisto produktų kainos Europoje

P6_TA(2009)0191

**2009 m. kovo 26 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl maisto produktų kainų Europoje
(2008/2175(INI))**

(2010/C 117 E/30)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į EB sutarties 33 straipsnį,
- atsižvelgdamas į 2008 m. gruodžio 9 d. Komisijos komunikatą „Maisto produktų kainos Europoje“ (COM(2008)0821),
- atsižvelgdamas į 2007 m. spalio 20 d. atliktą Parlamento tyrimą pavadinimu „Gamintojo kainų ir vartotojų mokamų kainų skirtumas“,
- atsižvelgdamas į 2006 m. lapkričio 28 d. atliktą Europos Komisijos tyrimą „Europos maisto pramonės konkurencingumo ekonominis ir teisinis įvertinimas“,
- atsižvelgdamas į 2008 m. gegužės 20 d. Komisijos komunikatą „Spręsti kylančių maisto produktų kainų klausimą. Nurodymai dėl ES veiksmų“ (COM(2008)0321),